
Kyrkomötet Läronämndens yttrande 2009:11y

Om själavårdens ställning

Läronämndens yttrande över motion 2009:85 och 2009:90 angående själavårdens ställning.

Läronämnden menar att förslagen om att förstärka själavårdens ställning, t.ex. genom att beteckna den som en dimension av församlingens grundläggande uppgift, inte strider mot Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Det är en praktisk fråga hur detaljerat församlingens grundläggande uppgift beskrivs i Kyrkoordningen.

Uppsala den 19 augusti 2009

På Läronämndens vägnar

Anders Wejryd, ordförande

Anne-Louise Eriksson, sekreterare

Närvarande: Ärkebiskop Anders Wejryd, ordförande, biskop Ragnar Persenius, biskop Martin Lind, biskop Erik Aurelius, biskop Hans-Erik Nordin, biskop Thomas Söderberg, biskop Sven Thidevall, biskop Antje Jackelén, biskop Carl Axel Aurelius, biskop Esbjörn Hagberg, biskop Tony Guldbrandzén, biskop Hans Stiglund, biskop Caroline Krook, Kajsa Ahlstrand, Edgar Almén, Curt Forsbring, Karin Johannessson, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik och Kristin Zeiler.

Särskilt yttrande angående själavårdens ställning

I församlingarnas uppdrag, så som det formuleras i kyrkoordningen, ingår inte själavård. Ändå är själavård en självklar och viktig del av församlingarnas arbete. Men kyrkoordningen nämner det inte som en del av församlingarnas uppdrag tillsammans med gudstjänst, undervisning och diakoni. Varför?

Det beror inte på att själavården är oviktig för församlingarna. Det beror inte heller på att själavården saknar traditioner. Många av berättelserna om Jesus i evangelierna handlar om rena själavårdssituationer. Själavården har sedan dess följt den kristna kyrkan, och den har ansetts viktig.

Det beror inte heller på att själavården är så enskild, att den inte går att reglera. Tvärtom har den av tradition varit och är fortfarande strängt reglerad. Prästens absoluta och unika tystnadsplikt är knuten till själavården. Den har ansetts så viktig, att präster som bröt mot denna tystnadsplikt kunde dömas till dödsstraff så länge dödsstraffet fanns kvar.

Vad som däremot kan ha bidragit till att själavården utelämnats är det kommunalkyrkliga arvets inverkan på tänkesätt och attityder hos kyrkoordningens mödrar och fäder. Beskrivningen av församlingens uppdrag som gudstjänst, undervisning, diakoni och mission hämtades från det kyrkokommunala regelverket, det som styrde kyrkorådets arbete. Där fanns dessa fyra aspekter redan beskrivna. Den enda förändring som gjordes i Kyrkoordningen var att begreppet mission fick ersätta evangelisation.

De kyrkokommunala församlingsstyrelselagarna behandlade emellertid aldrig själavården. Själavårdens plats i kyrkans regelverk har istället främst varit 1686 års kyrkolag, som gällde ända fram till 1992. Kyrkolagen reglerade det som mer direkt berörde prästernas arbete, däribland själavården. Allt i prästens gärning kunde då beskrivas ur ett själavårdsperspektiv.

I våra systerkyrkor förekommer själavården återkommande när de centrala delarna av uppdraget ska beskrivas. Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland är här ett tydligt exempel.

Mot denna bakgrund hade en utförligare behandling i Läronämndens yttrande av frågan om själavårdens plats i församlingarnas uppdrag varit motiverad.

Sven Thidevall